KOMISJONI OTSUS,

7. detsember 2011,

milles käsitletakse ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise juhist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS)

(teatavaks tehtud numbri K(2011) 8896 all)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2011/832/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrust (EÜ) nr 1221/2009 organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis (EMAS), [1] eriti selle artiklit 3 ja artikli 46 lõiget 4,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EÜ) nr 1221/2009 kehtestatakse organisatsioonidele, kellel on mitu tegevuskohta ühes või mitmes liikmesriigis või kolmandates riikides, võimalus registreeruda EMASis.

(2) Äriühingud ja organisatsioonid, kelle tegevuskohad asuvad eri liikmesriikides või kolmandates riikides, peaksid saama lisateavet ja juhiseid EMASis registreerumise võimaluste kohta.

(3) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas vastavalt määruse (EÜ) nr 1221/2009 artiklile 49 asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjon võtab määruse (EÜ) nr 1221/2009 artikli 46 lõike 4 kohaldamisel ja artikli 3 kohta selgitava lisateabe andmiseks vastu käesoleva juhise ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise EMASis registreerimise kohta.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 7. detsember 2011

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Janez POTOČNIK

[1] ELT L 342, 22.12.2009, lk 1.

LISA

ELi tegevuskohtade EMASis koondregistreerimise, kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise EMASis registreerimise juhis (määrus (EÜ) nr 1221/2009)

1. SISSEJUHATUS

Käesoleva dokumendi eesmärk on selgitada, kuidas Euroopa keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS) saavad kasutada mitmes ELi liikmesriigis ja/või kolmandates riikides asuvate tütarettevõtjatega ja tegevuskohtadega organisatsioonid ning anda liikmesriikidele, tõendajatele ja organisatsioonidele konkreetseid juhtnööre registreerimise läbiviimiseks. Käesolev juhis on koostatud lähtuvalt EMASi määruse ([1]) artikli 46 lõikest 4, milles on sätestatud, et „komisjon töötab koos pädevate asutuste foorumiga välja juhise organisatsioonide registreerimiseks väljaspool ühendust", ja artikli 16 lõikest 3, milles on sätestatud, et „pädevate asutuste foorum töötab välja suunised, mille eesmärk on tagada, et organisatsioonide registreerimisel käesoleva määruse kohaselt ning registreeringu pikendamisel ja peatamisel ja organisatsioonide registrist kustutamisel järgitakse ühtseid menetlusi nii ühenduse sees kui ka väljaspool seda".

Kui keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteem (EMAS) 1993. aastal kasutusele võeti, oli see mõeldud tööstus- ja tootmissektoris tegutsevate organisatsioonide eri tegevuskohtade katmiseks. Pärast esimest läbivaatamist 2001. aastal avati EMAS II kõikidele mitme tegevuskohaga organisatsioonidele (mis endiselt asusid ELi liikmesriikides ja EMPs). EMAS III on süsteemi veelgi laiendanud ja nüüd on see kohaldatav nii ELis kui ka väljaspool ELi asuvatele organisatsioonidele.

EMASi avamine kolmandatele riikidele annab kõikide sektorite organisatsioonidele töövahendi kõrgetasemelise keskkonnaalase tulemuslikkuse saavutamiseks, mis võib pälvida ka Euroopa Ühenduse sidusrühmade avaliku tunnustuse.

Liikmesriigid võivad vabalt otsustada, kas nende riigi/riikide pädev(ad) asutus(ed) näeb/näevad ette organisatsioonide registreerimise kolmandates riikides vastavalt EMASi määruse artikli 11 lõikele 1 või mitte.

Registreerimine

Kuna mitme ELis asuva tegevuskohaga organisatsioonide registreerimine ja organisatsioonide registreerimine väljaspool ELi on omavahel seotud, võib tegelikkuses esineda mitmesuguseid eri olukordi. Käesolevas dokumendis antakse pädevatele asutustele, tõendajatele ja EMASis registreerumist taotlevatele organisatsioonidele üldiseid juhiseid eri olukordades tegutsemiseks. Analüüsitakse kolme tüüpi olukordi:

— 1. olukord: ühes või mitmes liikmesriigis tegevuskohta omavate organisatsioonide registreerimine (**ELi tegevuskohtade koondregistreerimine**);

— 2. olukord: kolmandates riikides tegevuskohta omavate üksikute või korporatiivsete organisatsioonide registreerimine (**kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimine**) ja

— 3. olukord: nii ELi liikmesriikides kui ka kolmandates riikides tegevuskohti omavate organisatsioonide registreerimine (**üldine registreerimine**).

Kõigi kolme menetluse puhul võib organisatsioon taotleda kõikide nende tegevuskohtade või neist osa registreerimist ühe tegevuskohtade koondregistreerimisega. Registreerimisse kaasatavate tegevuskohtade valiku teeb taotluse esitanud organisatsioon.

Märkus:

käesolev juhis ei hõlma tavapärast ELi ühes riigis asuvate tegevuskohtade koondregistreerimist.

Juhises käsitletakse näiteks järgmisi küsimusi:

— pädeva asutuse kindlaksmääramine;

— väljaspool ELi tegutsevate tõendajate akrediteerimine või litsentsimine;

— nende menetluste kooskõlastamine liikmesriikide vahel;

— vastavus õigusnormidele kolmandates riikides;

— koondregistreerimiste pikendamine, kustutamine ja peatamine.

([1]) Määrus (EÜ) nr 1221/2009.

Nende kolme olukorra puhul kehtestatavad nõuded on sageli üsna sarnased; pealkirjade vahel ristviidete kasutamine on teksti parema loetavuse huvides siiski piiratud miinimumini. Seepärast võib esineda kordusi.

EMASi usaldusväärsuse jaoks on oluline, et määrust kohaldatakse ühetaoliselt ELis ja EList väljaspool. Seda eesmärki silmas pidades tuleb arvesse võtta erinevusi ja raskusi teatavate konkreetsete EMASi elementide (näiteks õigusnormidele vastavus) rakendamisel. Liikmesriikide pädevad asutused, kes lubavad registreerimist kolmandates riikides, peaksid vastu võtma erimenetlused, mis tagavad, et ELi sees ja väljaspool ELi rakendatakse EMASi ühetaoliselt. ELi liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelised ajaloolised, majandus- ja kultuurisidemed võivad olla tõukejõuks EMASi kolmandates riikides asuvates tegevuskohtades ja üldisel rakendamisel ning neid võib kasutada EMASi ülemaailmse kasutuselevõtu hõlbustamiseks.

2. MÕISTED

Käesolevas juhenddokumendis kasutatakse järgmisi mõisteid.

Peakontor – mitme tegevuskohaga organisatsiooni kõrgeim juhtasutus, mis kontrollib ja koordineerib organisatsiooni põhiülesandeid, nagu strateegilist planeerimist, suhtekorraldust, maksu-, õigus-, rahandus- ja muid küsimusi.

Juhatus – mitut tegevuskohta omava organisatsiooni peakontorist erinev tegevuskoht, mis on spetsiaalselt määratud EMASi määruse alusel registreerimiseks, ja mis tagab keskkonnajuhtimissüsteemi kontrollimise ja koordineerimise.

Juhtiv pädev asutus – pädev asutus, mis vastutab ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, kolmandates riikides ja üldise registreerimise eest.

Märkus:

(juhtiva) pädeva asutuse kindlaksmääramist käsitletakse EMASi määruse artikli 3 lõikes 3.

Juhtiva pädeva asutuse kindlaksmääramine võib varieeruda vastavalt eespool kirjeldatud olukordadele järgmiselt:

— 1. olukorra (ELi tegevuskohtade koondregistreerimine) puhul on juhtiv pädev asutus pärit liikmesriigist, kus asub taotleja organisatsiooni peakontor või juhatus;

— kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade ja üldise registreerimise puhul on selleks pädev asutus liikmesriigist, kes näeb ette ühenduseväliste organisatsioonide registreerimise ja kus tõendaja on akrediteeritud. Teisisõnu peab liikmesriik kõigepealt sätestama kolmandas riigis registreerimise ja teiseks peavad olema kättesaadavad tõendajad, kes on akrediteeritud või litsentsitud läbi viima tõendamist nendes kolmandates riikides, kus registreerimisele kuuluvad tegevuskohad asuvad.

3. ELI TEGEVUSKOHTADE KOONDREGISTREERIMINE – MITMES LIIKMESRIIGIS MITUT TEGEVUSKOHTA OMAVATE ORGANISATSIOONIDE REGISTREERIMINE

3.1. **Kohaldatavad õigusaktid ja õigusnormidele vastavus ELi liikmesriikides**

3.1.1. Organisatsioonid peavad alati vastama EMASis registreerimisele kuuluvate tegevuskohtade suhtes kehtivatele ELi ja siseriiklike õigusnormide nõuetele.

3.1.2. Vastavalt EMASi määruse IV lisa B osa punktile g peab organisatsioonide keskkonnaaruanne sisaldama viidet kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele.

3.1.3. Selleks et esitada EMASi määruse artikli 4 lõikes 4 nimetatud „materjalid või dokumendid, mis tõendavad, et organisatsioon vastab kõikide kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele", võib organisatsioon esitada pädevatelt täitevasutustelt saadud teatised, milles kinnitatakse, et puuduvad tõendid nõuetele mittevastavuse kohta ja/või et ettevõtja vastu ei ole algatatud sundtäitmise menetlusi, kohtuasju ega kaebemenetlusi. Tõendajad kontrollivad tõendamismenetluse osana kõiki organisatsioonile kohaldatavaid keskkonnalitsentse või -lube või mis tahes muud liiki tõendeid vastavalt tegevuskoha asukohaliikmesriigis kehtivale õigussüsteemile.

3.2. **Pädevate asutuste ülesanded**

3.2.1. ELi tegevuskohtade koondregistreerimisel on juhtiva pädeva asutuse kindlaksmääramisel määrav organisatsiooni peakontori või juhatuse asukoht (selles järjekorras).

3.2.2. **ELi tegevuskohtade koondregistreerimisel** teeb juhtiv pädev asutus koostööd üksnes kõikide registreerimisprotsessi kaasatud tegevuskohtade asukohaliikmesriikides asuvate pädevate asutustega.

3.2.3. Juhtiv pädev asutus vastutab registreerimise eest ja koordineerib menetlust muude asjaomaste pädevate asutustega.

Juhtiv pädev asutus ei registreeri organisatsiooni, ei peata, kustuta ega pikenda organisatsiooni registreerimist, kui pädev asutus teisest liikmesriigist, kus asuvad organisatsiooni registreerimisele kuuluvad tegevuskohad, ei nõustu registreerimise, peatamise, kustutamise või pikendamisega (vt käesoleva juhise punktid 3.4 ja 3.6). Nagu märgitud punktis 3.4.6, võib juhtiv pädev asutus ka otsustada jätkata koondregistreerimist väiksemas ulatuses (nt ilma vaidlusaluse tegevuskohata).

3.2.4. Pädevad asutused peaksid oma tegevuse kooskõlastama oma liikmesriigi akrediteerimis- ja litsentsimisasutustega, tagamaks, et nii pädev asutus kui ka akrediteerimis- või litsentsimisasutus saaks oma vastavaid ülesandeid täita kooskõlastatult.

3.2.5. Üldpõhimõtted ja pädevate asutuste vahelise koordineerimistegevuse erimenetlused kehtestab ja kiidab kuue kuu jooksul alates käesoleva juhenddokumendi vastuvõtmisest heaks pädevate asutuste foorum. Seejärel esitatakse need vastuvõtmiseks vastavalt EMASi määruse artikli 48 lõikes 2 ja artikli 49 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

3.2.6. Pädevate asutuste foorum töötab eespool nimetatud koordineerimismenetluste rakendamiseks välja standardsed vormid kõikides Euroopa Liidu ametlikes keeltes. Selleks et võimaldada tõhusat suhtlemist ja minimeerida keelelistest raskustest tingitud arusaamatusi, koosnevad standardsed vormid peamiselt märkeruutudest ja ainult vähestest vaba teksti jaoks ette nähtud märkuseväljadest. Selle suhtlemise kirjalik tõendusmaterjal tavalise kirjavahetuse, e-kirjade või fakside kujul tuleks alles hoida juhuks, kui pädevate asutuste vahel tekib vaidlusi.

Eespool nimetatud vormid peavad sisaldama uuendatava manusena kõikides liikmesriikides kohaldatavate lõivude loetelu.

3.3. **Akrediteeritud või litsentsitud tõendajate ülesanded**

3.3.1. EMASi tõendajate, nende akrediteeringu või litsentsi ning tõendamisprotsessi suhtes kohaldatavad üldeeskirjad on sätestatud EMASi määruse V ja VI peatükis.

3.3.2. EMASi tõendaja, kes on vastava NACE koodiga [1] määratletud valdkonnas tegutsemiseks akrediteeritud või litsentsitud, peab tõendama keskkonnajuhtimissüsteemi ja kinnitama EMASi keskkonnaaruande.

3.3.3. Mitme tegevuskohaga ja tegevusalaga organisatsiooni registreerimisel peab tõendaja(te) akrediteering katma organisatsiooni tegevuskohtade ja tegevusalade kõiki NACE koode. Kui tõendaja ei ole akrediteeritud või litsentsitud kõikide asjaomaste NACE koodide jaoks, tuleb juhtumipõhise koostöö raames nõuetekohaselt kaasata teisi keskkonnatõendajaid, kui see on asjakohane. Registreerimist taotlev organisatsioon otsustab ise, kas ta soovib kaasata mitu akrediteeritud tõendajat, võttes arvesse EMASi määruse artiklit 4. Lisaks asjaomaste NACE koodide jaoks akrediteeritud tõendajate puudumisele võib organisatsioonidel olla veel teisi põhjuseid mitme tõendaja kasutamiseks (nt kohalik kogemus, keeleoskus või soov ühendada EMASi tõendamine muudele standarditele vastavuse sertifitseerimisega). Kõik koostööd tegevad tõendajad peavad alla kirjutama EMASi määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja EMASi keskkonnaaruandele. Iga kaasatud tõendaja vastutab tõendamise selle osa (nende osade) tulemuste eest, mis kajastavad tema erialavaldkonda (on enamasti seotud konkreetsete NACE koodidega). Tavaks on saanud töövõtte kasutamine, mille kohaselt peavad kõik tõendajad alla kirjutama samale deklaratsioonile, mis võimaldab juhtival pädeval asutusel identifitseerida kõik kaasatud tõendajad. Järelikult saab juhtiv pädev asutus koostööd tegevate pädevate asutuste kaudu (kes peaksid omakorda kooskõlastama oma tegevuse akrediteerimis- ja litsentsimisasutustega) kontrollida, kas kõik kaasatud tõendajad on täitnud EMASi määruse artikli 23 lõikega 2 ette nähtud eelneva teavitamise kohustust. See võimaldab juhtival pädeval asutusel ühtlasi kontrollida, kas asjaomane organisatsioon on kaasatud tõendajate NACE koodidega kaetud.

3.3.4. Ühes liikmesriigis akrediteeritud või litsentsitud tõendajatel on lubatud tegutseda teistes liikmesriikides. Tõendajad saadavad teate akrediteerimis- või litsentsimisasutusele liikmesriigis (liikmesriikides), kus nad kavatsevad töötada, vähemalt neli nädalat enne oma tegevuse alustamist.

[1] Nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1893/2006, millega kehtestatakse majanduse tegevusalade statistiline klassifikaator NACE Revision 2 ning muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 3037/90 ja teatavaid EÜ määrusi, mis käsitlevad konkreetseid statistikavaldkondi (ELT L 393, 30.12.2006, lk 1).

3.3.5. Akrediteerimis- või litsentsimisasutus, kes teostab järelevalvet oma asukohaliikmesriigis töötava(te) tõendaja(te) üle, saadab probleemide / negatiivsete tulemuste korral kõnealuses liikmesriigis asuvale pädevale asutusele järelevalveakti. Nimetatud pädev asutus edastab järelevalveakti seejärel ELi tegevuskohtade koondregistreerimise eest vastutavale juhtivale pädevale asutusele.

3.3.6. Kui tõendaja tuvastab nõuetele mittevastavuse esialgse registreerimise tõendamise ajal, ei kirjuta ta alla EMASi määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ega EMASi keskkonnaaruandele.

3.3.7. Kui tõendaja tuvastab nõuete täitmata jätmise registreeringu kehtivusajal või selle pikendamise ajal, võib ta teatada (juhtivale) pädevale asutusele, et asjaomane organisatsioon ei vasta enam EMASi nõuetele. EMASis registreerimise pikendamise ajal võib ta määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja ajakohastatud EMASi keskkonnaaruandele alla kirjutada ainult siis, kui organisatsioon tõendab, et ta on võtnud meetmeid (st koostöös täitevasutustega), tagamaks, et õigusnormidele vastavus taastatakse. Kui organisatsioon ei näe ette piisavalt meetmeid nõuetele vastavuse probleemi lahendamiseks, ei kinnita tõendaja uuendatud aruannet ega kirjuta alla deklaratsioonile ega EMASi keskkonnaaruandele. Teisisõnu, EMASi keskkonnatõendaja kirjutab deklaratsioonile alla ja kinnitab EMASi keskkonnaaruande ainult täieliku õigusnormidele vastavuse korral.

3.4. **Registreerimisprotsess**

3.4.1. Registreerimise suhtes kohaldatavad üldeeskirjad on sätestatud EMASi määruse II, III ja IV peatükis.

3.4.2. Organisatsioon peaks varakult suhtlema tõendaja(te) ja juhtiva pädeva asutusega, et lahendada registreerimiseks vajalike dokumentidega seotud keeleküsimused, järgides seejuures EMASi määruse artikli 5 lõikes 3 ja IV lisa punktis D sätestatud nõudeid.

3.4.3. Juhtiv pädev asutus kontrollib taotluses esitatud andmeid ja vahetab asjakohast teavet teiste kaasatud pädevate asutustega. See tähendab, et kaasatud pädevad asutused teavitavad juhtivat pädevat asutust oma riikides asuvate kaasatud tegevuskohtade kohta esitatud andmete kehtivusest.

3.4.4. Kaasatud pädevad asutused kontrollivad oma akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste kaudu, kas registreerimisprotsessi kaasatud tõendaja(d) on nende asukohaliikmesriigis akrediteeritud või litsentsitud kõikide registreerimisprotsessis vajalike NACE koodide jaoks. See tähendab, et pädev asutus kontrollib, kas tõendaja(d) on esitanud õiged ja õigeaegsed (vähemalt neli nädalat enne iga teises liikmesriigis toimuvat tõendamist) andmed vastavalt EMASi määruse artikli 24 lõikele 1. Seetõttu peab pädev asutus saatma oma liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusele vähemalt lihtsõnumi ja teatama, et on tegevuskohti, mille registreerimiseks kasutatakse teistest liikmesriikidest pärit tõendajate tõendamis- või kinnitamistegevust. Kui akrediteerimis- ja litsentsimisasutus ei kiida tõendaja pädevust heaks, võib ta nõuda, et tõendaja täidaks asjaomaseid nõudeid, või teatada probleemist pädevale asutusele. Kui puudub selline minimaalne suhtlemine pädeva asutuse ning akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste vahel, samuti pädevate asutuste ja juhtiva pädeva asutuse vahel, võib järelevalve olla ohustatud.

3.4.5. Kõik registreerimisprotsessi kaasatud pädevad asutused rakendavad siseriiklikke menetlusi oma riigis asuvate tegevuskohtade EMASi määrusele vastavuse kontrollimiseks. Nad teavitavad juhtivat pädevat asutust oma otsusest (saab registreerida / ei saa registreerida). Negatiivse otsuse korral esitab pädev asutus juhtivale pädevale asutusele oma otsuse põhjenduse avalduse vormis. Kuna nimetatud avaldus on siduv, võib juhtiv pädev asutus peatada koondregistreerimise kuni selle ajani, mil määruse nõuded on täidetud (sellisel juhul ei registreerita EMASis ühtegi tegevuskohtadest), või teavitada organisatsiooni, et ta võib koondregistreerimist jätkata ilma vaidlusaluse tegevuskohata.

3.4.6. Pärast registreerimisotsuse tegemist teavitab juhtiv pädev asutus sellest kõikide kaasatud riikide pädevaid asutusi, kes teavitavad oma vastavaid täitevasutusi.

Märkus

Euroopa Komisjon julgustab kaasatud pädevaid asutusi vahetama oma vastavate täitevasutuste kontaktandmeid, et hõlbustada teabevahetust pädevate asutuste ja täitevasutuste vahel juhul, kui viimasena nimetatud asutused ei ole nõuete täitmata jätmisest teadlikud.

3.4.7. Riigi tasandil tagatakse õigusnormidele vastavuse järelevalve riiklike täitevasutuste ja tõendajate tõendamisprotsessi abil. Kui need asutused tuvastavad nõuete täitmata jätmise, peavad nad teavitama riigi pädevat asutust, kes omakorda teavitab juhtivat pädevat asutust.

3.4.8. Kui pädev asutus leiab kõnealust koondregistreerimist taotleva organisatsiooni tegevuskoha asukohaliikmesriigis tõendeid kohaldatavate õigusnormidega kehtestatud nõuete rikkumise kohta, kaebusi või muud asjakohast teavet, esitab ta registreerimise, registreeringu pikendamise, peatamise või kustutamise kohta kehtestatud nõuetele vastavuse saavutamiseks viivitamata juhtivale pädevale asutusele probleemi kirjeldava järelevalveakti.

3.4.9. Mõned liikmesriigid on oma siseriiklike õigusaktide alusel kohustatud võtma tasu. Seega ei saa juhtiv pädev asutus otsustada tasude üle, mis on kehtestatud vastavalt teiste liikmesriikide õigusaktidele. Seoses tasudega on juhtiva pädeva asutuse ülesandeks üksnes organisatsiooni teavitamine kogusummast ja üksikutest tasudest, mis tuleb maksta registreerimisprotsessi kaasatud riikide pädevatele asutustele. Juhtiv pädev asutus teavitab organisatsiooni ka sellest, et koondregistreerimisprotsessi kaasatud tegevuskohtade registreerimise eest võtavad kõik kaasatud pädevad asutused tasu otse taotlejaorganisatsiooni vastavates riikides asuvatelt tegevuskohtadelt.

Kõik kaasatud pädevad asutused teatavad juhtivale pädevale asutusele, et tasud on enne registreerimist tõepoolest makstud, nagu nõutakse EMASi määruse artikli 5 lõike 2 punktis d.

Märkus

Euroopa Komisjon soovitab tungivalt kõikidel liikmesriikidel uurida tegevuskohtade koondregistreerimist taotlevatele organisatsioonidele kehtestatud tasude langetamise võimalusi. Tegevuskohtade koondregistreerimisel on ainult juhtiva pädeva asutuse halduskulud võrreldavad tavapärase registreerimise halduskuludega, samal ajal kui pädevad asutused osalevad vähemal määral ja nende kulud on seega väiksemad. Madalamad tasud suurendavad EMASi skeemi ja tegevuskohtade koondregistreerimise atraktiivsust.

3.4.10. Kõik kaasatud pädevad asutused peaksid võtma koondregistreerimisprotsessi kaasatud riiklike tegevuskohtade registreerimise eest tasu otse vastavates riikides asuvatelt taotlejaorganisatsiooni tegevuskohtadelt.

3.5. **Juba registreeritud organisatsioonid**

3.5.1. Kui juba registreeritud organisatsioon otsustab teha ELi tegevuskohtade koondregistreerimise, võib juhtiv pädev asutus organisatsiooni palvel laiendada olemasoleva registreeringu ulatust, säilitades sellega riiklikku registrisse kantud numbri. Kanne tuleks registreerida ka riigi registris uue registreerimisnumbriga. Nendel juhtudel tagavad kõik muud kaasatud pädevad asutused, mis asuvad liikmesriikides, kus organisatsioonil on juba registreeritud tegevuskohad, et olemasolevad registreeringud kantakse uue registreerimisnumbriga nende vastavatesse registritesse.

3.6. **Registreeringute kustutamine ja peatamine**

3.6.1. Selle konkreetse toimingu suhtes kohaldatakse EMASi määruse artiklis 15 sätestatud peatamise ja kustutamise üldeeskirju.

3.6.2. Kaebustest registreeritud organisatsiooni kohta tuleb teatada juhtivale pädevale asutusele.

3.6.3. Iga pädev asutus vastutab oma liikmesriigis asuvate organisatsiooni tegevuskohtadega seotud menetluste eest. Kui organisatsiooni registreering EMASi registris tuleb peatada või sealt kustutada, teavitab koostööd tegev pädev asutus sellest juhtivat pädevat asutust oma seisukohta väljendava avaldusega. See tähendab, et riikide pädevad asutused väljastavad avaldusi ainult oma riigis asuvate vastavate tegevuskohtade kohta. Kui ühes nimetatud avaldustest kinnitatakse, et riigis asuvat tegevuskohta ei saa registreerida, alustab juhtiv pädev asutus kustutamis- või peatamismenetlust, järgides EMASi määruse artikli 15 nõudeid. Enne organisatsiooni registrist kustutamise või registreeringu peatamise kohta lõpliku otsuse tegemist peaks juhtiv pädev asutus teavitama sellest teisi koostöösse kaasatud pädevaid asutusi, et neile oleksid teada ühe või mitme pädeva asutuse poolt tehtud peatamis-/kustutamisotsuse põhjused. Juhtiv pädev asutus peaks tehtud otsusest ja kavandatud kustutamise või peatamise põhjustest teavitama ka organisatsiooni peakontorit või juhatust. Seejärel annab juhtiv pädev asutus organisatsioonile võimaluse otsustada, kas EMASi registrist kustutatakse terve organisatsioon või kõrvaldatakse vaidlusalused tegevuskohad koondregistreerimise kohaldamisalast.

3.6.4. Koondregistreerimise protsessi kaasatud üksikute riiklike pädevate asutuste vahelised vaidlused lahendatakse pädevate asutuste foorumis. Vaidlused juhtiva pädeva asutuse ja organisatsiooni vahel lahendatakse vastavalt juhtiva pädeva asutuse asukohariigi seadustele. Vaidlused organisatsiooni ja üksikute pädevate asutuste vahel, mis on seotud näiteks koondregistreerimise protsessi kaasatud teatavates riikides asuvate tegevuskohtade õigusnormidele vastavusega, lahendatakse kõnealuses liikmesriigis kehtivate seaduste alusel. Vaidlused lahendatakse kooskõlas EMASi määruse artikli 15 nõuetega.

3.6.5. Kui kaasatud pädevad asutused ei leia lahendust pädevate asutuste foorumis, võib registreerimisprotsessi lõpuks jätkata ilma vaidlusaluste tegevuskohtadeta.

3.7. **Keeleküsimused**

3.7.1. EMASi keskkonnaaruanne ja muud asjaomased dokumendid esitatakse juhtiva pädeva asutuse asukohaliikmesriigi (ühes) ametlikus keeles (artikli 5 lõige 3). Kui organisatsioon esitab ühise keskkonnaaruande teabega üksikute tegevuskohtade kohta, siis peab see teave olema lisaks ka (ühes) nimetatud tegevuskohtade asukohaliikmesriikide ametlikest keeltest.

4. KOLMANDATES RIIKIDES ASUVATE TEGEVUSKOHTADE REGISTREERIMINE – KOLMANDATES RIIKIDES ÜHTE VÕI MITUT TEGEVUSKOHTA OMAVATE ORGANISATSIOONIDE REGISTREERIMINE (2. OLUKORD)

Kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimine EMASis tähendab ühes või mitmes kolmandas riigis tegutseva organisatsiooni registreerimist EMASis. EMASi määruse alusel võivad liikmesriigid vabalt otsustada, kas nende riiklik(ud) pädev(ad) asutus(ed) võimaldab/võimaldavad kolmandates riikides asuvate organisatsioonide registreerimist vastavalt EMASi määruse artikli 11 lõikele 1.

4.1. **Kohaldatavad õigusaktid ja õigusnormidele vastavus kolmandates riikides**

4.1.1. Organisatsioonid peavad alati vastama EMASis registreerimisele kuuluvate tegevuskohtade asukohaks olevate kolmandate riikide vastavate õigusaktide nõuetele.

4.1.2. EMASi süsteemi ambitsioonikuse ja usaldusväärsuse kõrge taseme säilitamise tagamiseks peaks kolmandas riigis tegutseva organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse tase olema võimalikult lähedane asjaomaste Euroopa ja siseriiklike õigusaktidega ELi organisatsioonidelt nõutavale tasemele. Sellepärast on soovitatav, et ühendusevälised organisatsioonid viitaksid oma keskkonnaaruandes lisaks kohaldatavatele riiklikele keskkonnanõuetele ka keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele, mida kohaldatakse samasuguste organisatsioonide suhtes liikmesriigis, kus organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda (EMASi määruse artikli 4 lõige 4). Selles loetelus esitatud keskkonnanõudeid tuleks kasutada võrdlusmaterjalina võimalike suuremate tulemuslikkuse lisaeesmärkide seadmisel, mis ei ole aga siduvad organisatsiooni õigusnormidele vastavuse hindamisel.

4.1.3. Vastavalt EMASi määruse IV lisa punkti B alapunktile g peab organisatsioonide keskkonnaaruanne sisaldama viidet siseriiklikele kohaldatavatele keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele.

4.1.4. Kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade puhul peavad EMASi määruse artikli 4 lõikes 4 nimetatud tõendavad dokumendid olema eelistatavalt

— kolmanda riigi täitevasutuste avaldused, mis sisaldavad teavet organisatsiooni suhtes kohaldatavate keskkonnalubade kohta ja milles on märgitud, et puuduvad tõendid nõuete täitmata jätmise kohta ja/või et ettevõtja vastu ei ole algatatud sundtäitmise menetlusi, kohtuasju ega kaebemenetlusi;

— lisaks peaks keskkonnaaruanne eelistatavalt sisaldama ka kolmanda riigi siseriiklike õigusaktide ja selle riigi õigusaktide vaheliste ristviidete tabeleid, kus organisatsioon punktis 4.1.2 nimetatud registreerimist taotleb.

4.2. **EMASi akrediteerimine ja litsentsimine kolmandas riigis**

4.2.1. Liikmesriigid otsustavad oma vahendite ja töömeetodite põhjal, kas registreerida kolmandas riigis või mitte. Kui liikmesriigid otsustavad seda teha, tagavad nad, et nende riiklikud akrediteerimis- või litsentsimisasutused näevad ette keskkonnatõendajate akrediteerimise või litsentsimise kolmandate riikide EMASi jaoks. Kolmandates riikides tegutsevaid organisatsioone on õigus registreerida ainult liikmesriikidel, kes nõustuvad kolmandas riigis registreerimise põhimõttega.

4.2.2. Kui liikmesriik otsustab läbi viia kolmandas riigis asuvate tegevuskohtade registreerimise vastavalt EMASi määruse artikli 3 lõikele 3, sõltub praktiline registreerimise võimalus selles konkreetses liikmesriigis akrediteeritud tõendajate kättesaadavusest. Potentsiaalne tõendaja peab olema akrediteeritud selles konkreetses liikmesriigis, kes tegeleb kolmandas riigis asuvate tegevuskohtade registreerimisega, selle konkreetse kolmanda riigi ja konkreetse(te) majandussektori(te) jaoks (mis on kindlaks määratud NACE koodide põhjal), millega on konkreetses registreerimisprotsessis tegemist.

Selgitav märkus

See tähendab, et tõendaja, kes viib tõendamise läbi teatavas kolmandas riigis, peab olema akrediteeritud asjaomase kolmanda riigi jaoks selle liikmesriigi akrediteerimis- ja litsentsimisasutuse poolt, kes tegeleb registreerimisega kolmandates riikides, kus organisatsioon kavatseb registreeruda.

4.2.3. Akrediteeringul või litsentsil, mille tõendajad võivad kolmandas riigis tegutsemiseks saada, peab olema märgitud, millistes kolmandates riikides see kehtib, et registreerimise lubamine oleks kooskõlas EMASi määruse artikli 22 lõikega 2. Liikmesriigid võivad otsustada, kas nad väljastavad eraldi sertifikaadi iga kolmanda riigi jaoks või üldise akrediteerimistunnistuse geograafilise lisaga, milles on loetletud riigid, kus tõendajad on akrediteeritud töötama.

Selgitav märkus

Võttes arvesse artiklit 22 „Täiendavad nõuded kolmandas riigis tegutsevale tõendajale", on selge, et akrediteering/litsents kolmandate riikide jaoks võib olla ainult Euroopa jaoks antud põhiakrediteeringut/litsentsi täiendav akrediteering/litsents. See tähendab, et akrediteering/litsents kolmanda riigi jaoks antakse üldise akrediteerimise/litsentsimise ja selle nõuete raames esitatud teatava kindla ulatusega lisanõude alusel. Järelikult peab akrediteering/litsents kolmandate riikide jaoks sisaldama akrediteeringut/litsentsi ühe liikmesriigi jaoks ja olema teatava kindla ulatusega.

Kui tõendaja on akrediteeritud või litsentsitud ühes liikmesriigis, võib ta vabalt tegutseda tõendamise alal muudes liikmesriikides vastavalt määruse artiklile 24.

4.3. **Pädeva asutuse ülesanded**

4.3.1. Liikmesriik, kus on rohkem kui üks pädev asutus, peaks kindlaks määrama, millisele pädevale asutusele võib esitada taotluse kolmandas riigis asuvate tegevuskohtade registreerimiseks, ning see peaks olla sama asutus, mis on määratud vastavalt punktile 5.3.1.

4.3.2. Kolmandas riigis asuvate tegevuskohtade registreerimise taotlus organisatsioonidelt, mille tegevuskohad asuvad ainult kolmandates riikides, esitatakse ühele selleks määratud pädevatest asutustest nendes liikmesriikides, kus on täidetud järgmised tingimused:

a) liikmesriik tegeleb kolmandatest riikidest organisatsioonide registreerimisega;

b) on võimalik saada akrediteeritud või litsentsitud tõendajaid tõendamiseks kolmandates riikides, kus registreerimisele kuuluvad tegevuskohad asuvad, ja nimetatud tõendajate akrediteering või litsents katab asjaomaseid NACE koode (teisisõnu, tõendaja valimise otsus määrab registreerimisliikmesriigi ja vastupidi).

4.3.3. Pädevad asutused peaksid oma tegevuse kooskõlastama oma liikmesriigi akrediteerimis- ja litsentsimisasutustega, et tagada, et kui liikmesriik tegeleb kolmandatest riikidest pärit organisatsioonide registreerimisega, on nii pädev asutus kui ka akrediteerimis- või litsentsimisasutus võimelised täitma oma ülesandeid kooskõlastatult.

4.4. **Akrediteeritud või litsentsitud tõendajate ülesanded**

4.4.1. EMASi tõendajatele, nende akrediteeringu või litsentsi ning tõendamisprotsessi suhtes kohaldatavad üldeeskirjad on sätestatud EMASi määruse V ja VI peatükis.

4.4.2. Liikmesriigid, kes lubavad kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimist, peavad kehtestama kolmandate riikide jaoks tõendajate akrediteerimise või litsentsimise erisüsteemi. Tõendaja akrediteeritakse või litsentsitakse riigiti lisaks üldisele akrediteeringule või litsentsile vastavalt käesolevas jaos kirjeldatud täpsustustele.

4.4.3. Tõendaja(d) peab/peavad olema akrediteeritud või litsentsitud organisatsiooni tegevusalade kõikide NACE koodide jaoks, mis on kõnealuse organisatsiooni tegevuskohtade registreerimisprotsessi kaasatud. Kuna tegevusvaldkondade valik võib olla lai, võivad organisatsioonid kasutada mitut akrediteeritud tõendajat, kui nad peavad seda asjakohaseks. Tegelikult võib olla raske, kui mitte võimatu, määrata suurte organisatsioonide kõikide tegevusalade jaoks ainult üks tõendaja. Kui tõendaja ei ole ise akrediteeritud või litsentsitud asjaomaste NACE koodide jaoks, tuleb juhtumipõhise koostöö raames nõuetekohaselt kaasata teisi keskkonnatõendajaid. Registreerimist taotlev organisatsioon otsustab, kas ta soovib kaasata mitu akrediteeritud/litsentsitud tõendajat, võttes arvesse EMASi määruse artiklit 4. Peale selliste põhjuste nagu asjaomaste NACE koodide jaoks akrediteeritud tõendajate puudumine võib organisatsioonidel olla veel teisi põhjuseid kasutada mitut tõendajat (nt kohalik kogemus, keeleoskus või soov ühendada EMASi tõendamine muudele standarditele vastavuse sertifitseerimisega).

4.4.4. Kõik koostööd tegevad tõendajad peavad alla kirjutama artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja EMASi keskkonnaaruandele. Iga kaasatud tõendaja vastutab tõendamise selle osa (nende osade) tulemuste eest, mis kajastavad tema erialavaldkonda (peamiselt seoses konkreetsete NACE koodidega). Tavaks saanud töövõtte kohaselt peavad kõik tõendajad alla kirjutama samale deklaratsioonile, mis võimaldab pädeval asutusel identifitseerida kõik kaasatud tõendajad. Pädev asutus saab seega akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste kaudu kontrollida, kas kõik kaasatud tõendajad on täitnud EMASi määruse artikli 23 lõikega 2 ette nähtud eelneva teavitamise kohustust. See võimaldab pädeval asutusel ühtlasi kontrollida, kas kaasatud tõendajate NACE koodid katavad asjaomase organisatsiooni omi.

4.4.5. Tõendajad, kes soovivad tegutseda kolmandates riikides, peavad saama täiendavalt üldisele akrediteeringule või litsentsile spetsiaalse akrediteeringu või litsentsi konkreetse riigi jaoks vastavalt EMASi määruses esitatud üksikasjalikule kirjeldusele. See tähendab, et neil peab olema

a) spetsiaalne akrediteering või litsents organisatsiooni suhtes kohaldatavate NACE koodide jaoks;

b) teadmised ja arusaamine keskkonnaalastest õigusaktidest, õigus- ja haldusnõuetest kolmandas riigis, mille jaoks akrediteeringut või litsentsi taotletakse;

c) selle kolmanda riigi ametliku keele oskus ja sellest arusaamine, mille jaoks akrediteeringut või litsentsi taotletakse.

4.4.6. Tõendajad kontrollivad tõendamismenetluse osana kõiki organisatsiooni suhtes kohaldatavaid keskkonnalitsentse või -lube või muud liiki tõendeid vastavalt taotlusega kaetud riikides kehtivale õigussüsteemile.

4.4.7. Kolmandates riikides kontrollib tõendaja lisaks oma tavapärastele tööülesannetele eelkõige põhjalikult organisatsiooni ja selle registreerimisprotsessi kuuluvate tegevuskohtade vastavust õigusnormidele. Tõendajad, kes neid kontrolle läbi viies võtavad eelkõige arvesse EMASi määruse artikli 13 lõike 2 punkti c sisu, kontrollivad, kas ei ole tõendeid keskkonnanõuete täitmata jätmise kohta. Tõendajad peaksid kasutama täitevasutuste kontrollide tulemusi ja peaksid seega nende asutustega ühendust võtma, et saada üksikasjalikku teavet õigusnormidele vastavuse kohta. Tõendaja peab kontrollima tõendusmaterjalide piisavust, selleks võib ta näiteks kasutada täitevasutuse kirjalikke aruandeid. Kui tõendeid nõuete täitmata jätmise kohta ei leita, tehakse sellekohane märge tõendamis- ja kinnitamistegevuse kohta koostatud tõendaja deklaratsiooni (EMASi määruse VII lisa). Deklaratsiooni allkirjastab tõendaja. Tõendaja ülesanne on kontrollida EMASi määruse nõuete täitmist tavapärase auditeerimistehnika kaudu, mida tuleb rakendada kooskõlas EMASi määrusega. Selleks et tagada kolmanda riigi tegevuskohtade ja samalaadsete ELis asuvate tegevuskohtade registreerimise kvaliteeditaseme võrdsus, võib tõendaja hinnata riskihindamist.

4.4.8. Kooskõlas EMASi määruse artikli 13 lõike 2 punktiga d peab tõendaja kontrollima, kas huvitatud osalised ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kas kaebused on lahendatud positiivselt.

4.4.9. Need liikmesriigid, kes tegelevad kolmandas riigis registreerimisega, kaaluvad akrediteerimisprotsessi tõhustamist meetmetega, mis tagavad, et konkreetsete kolmandate riikide jaoks akrediteeritud tõendajad oskavad kontrollida organisatsiooni vastavust kolmandas riigis kehtivatele siseriiklikele õigusaktidele.

4.4.10. Liikmesriigid, kes tegelevad kolmandas riigis registreerimisega, võivad kaaluda valikuliste erisätete kehtestamist, mis aitavad tõhustada õigusnormidele vastavuse kontrollimist ja tagavad ELis kehtiva registreerimisprotsessiga sarnase registreerimisprotsessi. Eriti võiksid liikmesriigid kaaluda lepingute sõlmimise võimalust (kahepoolne leping, vastastikuse mõistmise memorandum jne). Sellistes lepingutes võiks olla sätestatud kord, mis hõlmaks kolmanda riigi ja liikmesriigi vastavate täitevasutuste vahelist teabevahetust õigusnormidele vastavust käsitlevates küsimustes ning kehtivate õigusaktide nõuete rikkumisest liikmesriigi pädevale asutusele teatamist esialgse registreerimise või registreeringu pikendamise ja järgmise pikendamise vahelisel ajal.

4.4.11. Vähemalt kuus nädalat enne tõendamist või kinnitamist kolmandas riigis teatab keskkonnatõendaja oma akrediteeringu- või litsentsiandmed ning tõendamise või kinnitamise aja ja koha selle liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusele, kus asjaomane organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda või on registreeritud. Teavitada võib ka selle liikmesriigi pädevat asutust, kus asuvad tegevuskohad, mis kavatsetakse registreerida.

4.4.12. Kui tõendaja tuvastab registreerimise ajal nõuete täitmata jätmise, ei kirjuta ta alla EMASi keskkonnaaruandele ja EMASi määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile.

4.4.13. Kui tõendaja tuvastab nõuete täitmata jätmise registreeringute kehtivusajal või nende pikendamise ajal, võib ta teatada pädevale asutusele, et asjaomane organisatsioon ei vasta enam EMASi nõuetele. Registreerimise pikendamise ajal võib ta määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja ajakohastatud EMASi keskkonnaaruandele alla kirjutada ainult siis, kui organisatsioon tõendab, et ta on võtnud asjakohaseid meetmeid (st koostöös täitevasutustega), tagamaks, et õigusnormidele vastavus taastatakse. Kui organisatsioon ei suuda tõendajale tõestada, et ta on võtnud piisavaid meetmeid õigusnormidele vastavuse taastamiseks, ei kinnita tõendaja ajakohastatud aruannet ega kirjuta alla deklaratsioonile ega EMASi keskkonnaaruandele.

4.5. **Registreerimisprotsess**

4.5.1. Organisatsioon peaks suhtlema varakult tõendaja(te) ja pädeva asutusega, et selgitada registreerimiseks vajalike dokumentidega seotud keeleküsimusi, järgides seejuures EMASi määruse artikli 5 lõikes 3 ja IV lisa punktis D sätestatud nõudeid.

4.5.2. Enne registreerimistaotluse saatmist pädevale asutusele esitab organisatsioon tõendajale tõendusmaterjalid või tõendavad dokumendid, mis kinnitavad, et ei ole tõendeid kehtivate keskkonnaalaste õigusaktide nõuete täitmata jätmise kohta, nagu on kirjeldatud käesoleva juhise punktis 4.1.4.

4.5.3. Pärast EMASi nõuete, eriti määruse II lisas loetletud registreerimisprotsessi suhtes kohaldatavate nõuete täitmist ja kui akrediteeritud või litsentsitud tõendaja on EMASi keskkonnaaruande kinnitanud, saadab organisatsioon pädevale asutusele registreerimise jaoks taotlusvormi ja juurdekuuluvad dokumendid, kaasa arvatud VI ja VII lisa.

4.5.4. Pädev asutus kontrollib taotluses esitatud teavet, suheldes sel eesmärgil riigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusega.

4.5.5. Akrediteerimis- ja litsentsimisasutus hindab tõendaja pädevust EMASi määruse artiklites 20, 21 ja 22 kirjeldatud elementide põhjal. Kui tõendaja pädevust ei kiideta heaks, võib akrediteerimis- ja litsentsimisasutus nõuda, et tõendaja täidaks asjaomaseid nõudeid, ja teatada probleemist pädevale asutusele. Samamoodi peab pädev asutus iga juhtumi puhul saatma oma liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusele lihtsõnumi, et registreerimistaotlus on vastu võetud ning et on kolmandate riikide tegevuskohti, mis kuuluvad registreerimisele. Pärast sellise sõnumi kättesaamist peaks akrediteerimis- ja litsentsimisasutus teatama oma kaasatud tõendaja(te) kohta tehtud otsuse pädevale asutusele. See aitab pädeval asutusel lõplikult veenduda, et registreerimisprotsessi kaasatud tõendaja(d) on akrediteeritud või litsentsitud kõikide registreerimisprotsessis vajalike NACE koodide jaoks. Ilma selle minimaalse suhtlemiseta pädeva asutuse ja akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste vahel võib järelevalve olla ohustatud.

4.5.6. Registreerimise eest vastutav pädev asutus koordineerib õigusnormidele vastavuse kontrollimist teabe põhjal, mille organisatsioon on tõendajale esitanud. Ainult siis, kui liikmesriik on sõlminud kolmandate riikidega erilepingud, mille sätted lubavad liikmesriigil võtta ühendust täitevasutustega kolmandates riikides, võivad nad õigusnormidele vastavuse kontrollimiseks pöörduda otse kolmandate riikide täitevasutuste poole. Kui lepinguid ei ole sõlmitud, peab pädev asutus lootma tõendajale ja/või organisatsioonile tõendava materjali või dokumentide saamiseks, mis kinnitavad organisatsiooni vastavust kehtivate õigusaktide nõuetele.

4.6. **Registreeringute kustutamine ja peatamine**

4.6.1. Pädev asutus järgib EMASi määruses kustutamise ja peatamise suhtes kehtestatud üldeeskirju.

4.6.2. Registreeritud organisatsioone käsitlevatest kaebustest tuleb teavitada pädevat asutust.

4.6.3. Kolmandatest riikidest pärit organisatsioonid, kes taotlevad EMASis registreerimist ja soovivad alustada registreerimisprotsessi, peavad olema nõus sellega, et pädev asutus võib enne mis tahes otsuse tegemist nõuda, et tõendaja kontrolliks võimalikke kustutamise või peatamise põhjuseid, mis võivad esineda kolmandas riigis, kus tegevuskohad asuvad. Organisatsioon teeb koostööd ja vastab kõikidele tõendaja või pädeva asutuse küsimustele võimalike peatamise ja kustutamise põhjuste kohta. Organisatsioon peab olema ka valmis kandma tõendaja kulud, mis on seotud olukorra selgitamiseks tehtud tööga.

4.6.4. Kui registreerimise eest vastutava liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel on sõlmitud lepingud, võiksid need sisaldada erisätteid, mis tagavad õigusliku järelevalve ja kolmanda riigi täitevasutuste aktiivse tegevuse õigusrikkumistest pädevale asutusele teatamisel.

4.6.5. Kuid isegi siis, kui sellised lepingud on olemas, vastutab tõendaja õigusnormidele vastavuse kontrollimise eest. Õigusnormidele vastavuse kontroll peab hõlmama võimalikke kaebusi ja õigusnormide nõuete täitmata jätmisi, mille tagajärjel võidakse registreering kustutada või peatada.

4.6.6. Konsulteerida võiks ka kolmandas riigis tegutsevate VVOdega ja neid võiks kasutada teabeallikana. Igal juhul annab tõendaja pädevale asutusele aru tõendamisprotsessi käigus saadud asjakohasest teabest.

4.7. **Keeleküsimused**

4.7.1. EMASi keskkonnaaruanne ja muud asjaomased registreerimiseks vajalikud dokumendid esitatakse pädeva asutuse asukohaliikmesriigi (ühes) ametlikus keeles (artikli 5 lõige 3). Kui organisatsioon esitab ühise keskkonnaaruande teabega eri kolmandates riikides asuvate üksikute tegevuskohtade kohta, siis peab see teave olema lisaks ka (ühes) nende kolmandate riikide ametlikest keeltest, kus tegevuskohad asuvad.

5. ÜLDINE REGISTREERIMINE – MITME LIIKMESRIIKIDES JA KOLMANDATES RIIKIDES ASUVA TEGEVUSKOHAGA ORGANISATSIOON (3. OLUKORD)

EMASi üldine registreerimine tähendab sellise organisatsiooni registreerimist, millel on mitu tegevuskohta ELis ja väljaspool ELi ning kes taotleb korraga kõikide või osa tegevuskohtade registreerimist liikmesriigis, kes tegeleb kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimisega.

Mitme liikmesriikides ja kolmandates riikides asuva tegevuskohaga registreerimine on keerukas protsess, milles on ühendatud kaks juba kirjeldatud protsessi: ELi tegevuskohtade koondregistreerimine ja kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimine. Käesolevas jaos selgitatakse aspekte, mis erinevad käesoleva juhendi 3. ja 4. jaos esitatud kirjeldustest.

5.1. **Kohaldatavad õigusaktid ja õigusnormidele vastavus liikmesriikides ja kolmandates riikides**

5.1.1. Organisatsioonid peavad alati vastama ELi ja siseriiklike õigusnormide nõuetele, mida kohaldatakse EMASis registreerimisele kuuluvate tegevuskohtade suhtes.

5.1.2. EMASi süsteemi ambitsioonikuse ja usaldusväärsuse kõrge taseme säilitamise tagamiseks peaks kolmandas riigis tegutseva organisatsiooni keskkonnategevuse tulemuslikkuse tase olema võimalikult lähedane asjaomaste Euroopa ja siseriiklike õigusaktidega ELi organisatsioonidelt nõutavale tasemele. Sellepärast on soovitatav, et ühenduseväliste tegevuskohtadega organisatsioonid viitaksid oma keskkonnaaruandes lisaks kohaldatavatele siseriiklikele keskkonnanõuetele ka keskkonnaalaste õigusaktide nõuetele, mis on kohaldatavad samasuguste organisatsioonide suhtes liikmesriigis, kus organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda (EMASi määruse artikli 4 lõige 4). Nimetatud loetelus esitatud keskkonnanõudeid tuleks kasutada võrdluseks suuremate tulemuslikkuse lisaeesmärkide seadmisel, aga need ei ole olulised organisatsiooni õigusnormidele vastavuse hindamisel.

5.1.3. Kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade puhul on määruse artikli 4 lõikes 4 nimetatud tõendavad dokumendid eelistatavalt

— kolmanda riigi täitevasutuste avaldused, mis sisaldavad teavet organisatsioonile kohaldatavate keskkonnalubade kohta ja milles on märgitud, et puuduvad tõendid nõuete täitmata jätmise kohta ja/või et ettevõtja vastu ei ole algatatud sundtäitmise menetlusi, kohtuasju ega kaebemenetlusi;

— lisaks peaks keskkonnaaruanne eelistatavalt sisaldama ka kolmanda riigi siseriiklike õigusaktide ja selle riigi õigusaktide vaheliste ristviidete tabeleid, kus organisatsioon punktis 5.1.2 märgitud registreerimist taotleb.

5.2. **Akrediteerimine ja litsentsimine**

5.2.1. Kehtivad punktis 4.2 kirjeldatud sätted EMASi alusel kolmandates riikides akrediteerimise ja litsentsimise kohta.

5.3. **Pädevate asutuste ülesanded**

5.3.1. Liikmesriik, kus on rohkem kui üks pädev asutus, peaks kindlaks määrama, millisele pädevale asutusele võib esitada taotluse üldiseks registreerimiseks, ning see võiks olla sama pädev asutus, mis on määratud vastavalt punktile 4.3.1.

5.3.2. Üldise registreerimise taotlus organisatsioonidelt, mille tegevuskohad asuvad ELi liikmesriikides ja kolmandates riikides, esitatakse ühele selleks määratud pädevatest asutustest liikmesriigis, kus on täidetud järgmised tingimused:

a) liikmesriik tegeleb ELi-väliste organisatsioonide registreerimisega;

b) on võimalik saada akrediteeritud või litsentsitud tõendajaid tõendamiseks kolmandates riikides, kus registreerimisele kuuluvad tegevuskohad asuvad, ja nende tõendajate akrediteering või litsents katab asjaomaseid NACE koode.

5.3.3. Selle protsessi eest vastutava pädeva asutuse asukohaliikmesriigi kindlaksmääramine toimub tingimuste kohaselt, mille tähtsusjärjekord on järgmine:

1) kui organisatsiooni peakontor asub liikmesriigis, kes tegeleb kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimisega, esitatakse taotlus pädevale asutusele selles liikmesriigis;

2) kui organisatsiooni peakontor ei asu liikmesriigis, kes tegeleb kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimisega, aga tal on seal juhatus, esitatakse taotlus pädevale asutusele selles liikmesriigis;

3) kui üldist registreerimist taotleva organisatsiooni peakontor ega juhatus ei asu mõnes liikmesriigis, kes tegeleb kolmandates riikides asuvate tegevuskohade registreerimisega, peab organisatsioon asutama *ad hoc* juhatuse mõnes liikmesriigis, kes tegeleb kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimisega, ja taotlus esitatakse pädevale asutusele selles liikmesriigis.

5.3.4. Kui taotlus hõlmab rohkem kui ühte liikmesriiki, tuleb järgida punktis 3.2 sätestatud pädevate asutuste vahelist koordineerimismenetlust. Sellisel juhul toimib kõnealune pädev asutus juhtiva pädeva asutusena menetluse ELi koondregistreerimisega seotud aspektide osas.

5.4. **Akrediteeritud või litsentsitud tõendajate ülesanded**

5.4.1. EMASi tõendajatele, nende akrediteeringu või litsentsi ning tõendamisprotsessi suhtes kohaldatavad üldeeskirjad on kehtestatud EMASi määruse V ja VI peatükis.

5.4.2. Liikmesriigid, kes lubavad kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade registreerimist, peavad kehtestama erisüsteemi tõendajate akrediteerimiseks või litsentsimiseks kolmandate riikide jaoks. Tõendaja akrediteeritakse või litsentsitakse riigiti lisaks üldisele akrediteeringule või litsentsile vastavalt käesolevas jaos kirjeldatud täpsustustele.

5.4.3. Mitme tegevuskohaga ja tegevusalaga organisatsiooni üldisel registreerimisel peab tõendaja(te) akrediteering katma organisatsiooni tegevuskohtade ja tegevusalade kõiki NACE koode. Kolmandates riikides asuvate tegevuskohtade puhul peab/peavad tõendaja(d) olema akrediteeritud või litsentsitud kõikide kolmandate riikide jaoks ning kõikide üldise registreerimise alla kuuluvate tegevuskohtade NACE koodide jaoks liikmesriigis, kus organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda. Kuna tegevusalade valik võib olla lai, võivad organisatsioonid kasutada mitut akrediteeritud tõendajat, kui nad peavad seda asjakohaseks. Tegelikult võib olla raske, kui mitte võimatu, määrata suurte organisatsioonide kõikide tegevusalade jaoks ainult üks tõendaja. Kui tõendaja ei ole ise akrediteeritud või litsentsitud asjaomaste NACE koodide või riikide jaoks, tuleb juhtumipõhise koostöö raames kaasata teisi nõuetekohaselt akrediteeritud keskkonnatõendajaid. Registreerimist taotlev organisatsioon otsustab, kas ta soovib kaasata mitu akrediteeritud/litsentsitud tõendajat, võttes arvesse EMASi määruse artiklit 4. Lisaks asjaomaste NACE koodide jaoks akrediteeritud tõendajate puudumisele võib organisatsioonidel olla veel muid põhjuseid kasutada mitut tõendajat (nt kohalik kogemus, keeleoskus või soov ühendada EMASi tõendamine muudele standarditele vastavuse sertifitseerimisega).

5.4.4. Kõik koostööd tegevad tõendajad peavad alla kirjutama EMASi määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja EMASi keskkonnaaruandele. Iga kaasatud tõendaja vastutab tõendamise selle osa (nende osade) tulemuste eest, mis kajastavad tema erialavaldkonda (peamiselt seoses konkreetsete NACE koodidega). Tavaks on saanud töövõtte kasutamine, mille kohaselt peavad kõik tõendajad alla kirjutama samale deklaratsioonile, mis võimaldab juhtival pädeval asutusel identifitseerida kõik kaasatud tõendajad. Seega saab juhtiv pädev asutus koostööd tegevate pädevate asutuste kaudu (kes peaksid omakorda kooskõlastama oma tegevuse akrediteerimis- ja litsentsimisasutustega) kontrollida, kas kõik kaasatud tõendajad on täitnud EMASi määruse artikli 23 lõikega 2 ette nähtud eelneva teavitamise kohustust. See võimaldab juhtival pädeval asutusel ka kontrollida, kas kaasatud tõendajate NACE koodid katavad asjaomase organisatsiooni omi.

5.4.5. Tõendajad, kes soovivad tegutseda kolmandates riikides, peavad saama täiendavalt üldisele akrediteeringule või litsentsile spetsiaalse akrediteeringu või litsentsi konkreetse riigi jaoks vastavalt EMASi määruses esitatud üksikasjalikule kirjeldusele. See tähendab, et neil peab olema

a) spetsiaalne akrediteering või litsents asjaomase organisatsiooni suhtes kohaldatavate NACE koodide jaoks;

b) teadmised ja arusaamine keskkonnaalastest õigusaktidest, õigus- ja haldusnõuetest kolmandas riigis, mille jaoks akrediteeringut või litsentsi taotletakse;

c) selle kolmanda riigi ametliku keele oskus ja sellest arusaamine, mille jaoks akrediteeringut või litsentsi taotletakse.

5.4.6. Tõendajad kontrollivad tõendamismenetluse osana kõiki organisatsiooni suhtes kohaldatavaid keskkonnalitsentse või -lube või muud liiki tõendeid vastavalt taotlusega kaetud riikides kehtivale õigussüsteemile.

5.4.7. Kolmandates riikides kontrollib tõendaja lisaks oma tavapärastele tööülesannetele eelkõige põhjalikult organisatsiooni ja selle registreerimisprotsessi kuuluvate tegevuskohtade vastavust õigusnormidele. Tõendajad, kes neid kontrolle läbi viies võtavad eelkõige arvesse EMASi määruse artikli 13 lõike 2 punkti c sisu, kontrollivad, kas ei ole tõendeid keskkonnanõuete täitmata jätmise kohta. Tõendajad peaksid kasutama täitevasutuste kontrollide tulemusi ja peaksid seega nende asutustega ühendust võtma, et saada üksikasjalikku teavet õigusnormidele vastavuse kohta. Tõendaja peab kontrollima tõendusmaterjalide piisavust, selleks võib ta näiteks kasutada täitevasutuse kirjalikke aruandeid. Kui ei leita tõendeid nõuete täitmata jätmise kohta, tehakse sellekohane märge tõendaja deklaratsiooni tõendamise ja kinnitamise kohta (EMASi määruse VII lisa). Deklaratsiooni allkirjastab tõendaja. Tõendaja ülesanne on kontrollida EMASi määruse nõuete täitmist tavapärase auditeerimistehnika abil. Kolmanda riigi tegevuskohtade ja sarnaste ELis asuvate tegevuskohtade registreerimise kvaliteeditaseme võrdsuse tagamiseks võib tõendaja hinnata riskihindamist.

5.4.8. Kooskõlas EMASi määruse artikli 13 lõike 2 punktiga d peab tõendaja kontrollima, kas huvitatud osalised ei ole esitanud asjakohaseid kaebusi või kas kaebused on lahendatud positiivselt.

5.4.9. Need liikmesriigid, kes tegelevad kolmandas riigis registreerimisega (ja seega ka üldise registreerimisega), kaaluvad akrediteerimisprotsessi tõhustamist meetmetega, mis tagavad, et konkreetsete kolmandate riikide jaoks akrediteeritud tõendajad oskavad kontrollida organisatsiooni vastavust kolmandas riigis kehtivatele siseriiklikele õigusaktidele.

5.4.10. Liikmesriigid, kes tegelevad üldise registreerimisega, võivad kaaluda valikuliste erisätete kehtestamist, mis aitavad tõhustada õigusnormidele vastavuse kontrollimist ja tagavad ELis kehtiva registreerimisprotsessiga sarnase registreerimisprotsessi. Eriti võiksid liikmesriigid kaaluda lepingute sõlmimise võimalust (kahepoolne leping, vastastikuse mõistmise memorandum jne). Kõnealustes lepingutes võiks olla sätestatud kord, mis hõlmaks kolmanda riigi ja liikmesriigi vastavate täitevasutuste vahelist teabevahetust õigusnormidele vastavust käsitlevates küsimustes ning kehtivate õigusaktide nõuete rikkumisest teatamist liikmesriigi pädevale asutusele esialgse registreerimise või registreeringu pikendamise ja järgmise pikendamise vahelisel ajal.

5.4.11. Vähemalt kuus nädalat enne tõendamist või kinnitamist kolmandas riigis teatab keskkonnatõendaja oma akrediteeringu- või litsentsiandmed ning tõendamise või kinnitamise aja ja koha selle liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusele, kus asjaomane organisatsioon kavatseb registreerimist taotleda või on registreeritud. Lisaks teatab/teatavad tõendaja(d) oma akrediteeringu- või litsentsiandmed kõikidele nende liikmesriikide akrediteerimis- või litsentsimisasutustele, kus asjaomased tegevuskohad asuvad.

5.4.12. Kui tõendaja tuvastab registreerimise ajal nõuete täitmata jätmise, ei kirjuta ta alla EMASi keskkonnaaruandele ja EMASi määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile.

5.4.13. Kui tõendaja tuvastab nõuete täitmata jätmise registreeringute kehtivusajal või nende pikendamise ajal, võib ta teatada pädevale asutusele, et asjaomane organisatsioon ei vasta enam EMASi nõuetele. Registreerimise pikendamise ajal võib ta määruse artikli 25 lõikes 9 osutatud deklaratsioonile ja ajakohastatud EMASi keskkonnaaruandele alla kirjutada ainult siis, kui organisatsioon tõendab, et ta on võtnud asjakohaseid meetmeid (st koostöös täitevasutustega), tagamaks, et õigusnormidele vastavus taastatakse. Kui organisatsioon ei suuda tõendajale tõestada, et ta on võtnud piisavaid meetmeid õigusnormidele vastavuse taastamiseks, ei kinnita ta ajakohastatud aruannet ega kirjuta alla deklaratsioonile ega EMASi keskkonnaaruandele.

5.5. **Registreerimisprotsess**

5.5.1. Organisatsioon peaks suhtlema varakult tõendaja(te) ja pädeva asutusega, et selgitada registreerimiseks vajalike dokumentidega seotud keeleküsimusi, järgides seejuures EMASi määruse artikli 5 lõikes 3 ja IV lisa punktis D sätestatud nõudeid.

5.5.2. Organisatsioon esitab tõendusmaterjalid oma õigusnormidele vastavuse kohta, nagu on kirjeldatud punktis 5.1.3.

5.5.3. Pärast EMASi nõuete, eriti määruse II lisas loetletud registreerimisprotsessi suhtes kohaldatavate nõuete täitmist ja kui akrediteeritud või litsentsitud tõendaja on EMASi keskkonnaaruande kinnitanud, saadab organisatsioon taotlusvormi ja juurdekuuluvad dokumendid, kaasa arvatud VI ja VII lisa registreerimiseks (juhtivale) pädevale asutusele.

5.5.4. Registreerimise eest vastutav pädev asutus kontrollib taotluses esitatud teavet ja suhtleb sel eesmärgil riigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusega ning vajaduse korral ka muude kaasatud pädevate asutustega. Kui see on vajalik, võib nimetatud suhtlemisse kaasata ka tõendamise eest vastutava tõendaja. Võimalikud suhtlemisvariandid on tavaline kirjavahetus, e-kirjad või faksid, kuid igal juhul tuleks alles hoida kirjalikud tõendid nimetatud suhtluse kohta.

5.5.5. Akrediteerimis- ja litsentsimisasutused kõikides asjaomastes liikmesriikides hindavad keskkonnatõendaja pädevust EMASi määruse artiklites 20, 21 ja 22 kirjeldatud elementide põhjal. Kui tõendaja pädevust ei kiideta heaks, võib akrediteerimis- ja litsentsimisasutus nõuda, et tõendaja täidaks asjaomaseid nõudeid, ja teatada probleemist riigi pädevale asutusele. Ka peab pädev asutus igal juhul saatma oma liikmesriigi akrediteerimis- või litsentsimisasutusele lihtsõnumi selle kohta, et registreerimistaotlus on vastu võetud ning et on tegevuskohti, mis kuuluvad registreerimisele. Pärast sellise sõnumi kättesaamist peaks akrediteerimis- ja litsentsimisasutus teatama oma kaasatud tõendaja(te) kohta tehtud otsuse riigi pädevale asutusele. Kõik kaasatud riikide pädevad asutused teatavad omakorda sellest otsusest juhtivale pädevale asutusele. See aitab kaasatud pädevatel asutustel ja juhtival pädeval asutusel lõplikult veenduda, et registreerimisprotsessi kaasatud tõendaja(d) on akrediteeritud või litsentsitud kõikide registreerimisprotsessis vajalike NACE koodide jaoks. Ilma sellise minimaalse suhtlemiseta pädevate asutuste ning akrediteerimis- ja litsentsimisasutuste vahel võib järelevalve olla ohustatud.

5.5.6. Registreerimise eest vastutav pädev asutus koordineerib õigusnormidele vastavuse kontrollimist organisatsiooni poolt tõendajale esitatud teabe põhjal. Ainult juhul, kui liikmesriik on sõlminud kolmandate riikidega erilepingud, mille sätted lubavad liikmesriigil võtta ühendust täitevasutustega kolmandates riikides, võivad nad õigusnormidele vastavuse kontrollimiseks pöörduda otse kolmandate riikide täitevasutuste poole. Kui lepinguid ei ole sõlmitud, peab pädev asutus lootma tõendajale ja/või organisatsioonile tõendava materjali või dokumentide saamiseks, mis kinnitavad organisatsiooni vastavust kehtivate õigusaktide nõuetele.

5.5.7. Kui see on vajalik, siis teavitab juhtiv pädev asutus pärast registreerimisotsust sellest kõiki kaasatud riikide pädevaid asutusi, kes teavitavad oma vastavaid täitevasutusi.

5.5.8. Kui registreerimisprotsessi on kaasatud mitu pädevat asutust, kohaldatakse tasude suhtes punktis 3.4 kirjeldatud tingimusi.

5.6. **Registreeringute kustutamine ja peatamine**

5.6.1. Pädev asutus järgib EMASi määruses kustutamise ja peatamise suhtes kehtestatud üldeeskirju.

5.6.2. Registreeritud organisatsiooni käsitlevatest kaebustest tuleb teavitada pädevat asutust.

5.6.3. Kolmandate riikide organisatsioonid, kes taotlevad EMASis registreerimist ja soovivad alustada registreerimisprotsessi, peavad olema nõus sellega, et pädevad asutused võivad enne mis tahes otsuse tegemist nõuda, et tõendaja kontrolliks võimalikke kustutamise või peatamise põhjuseid, mis võivad esineda kolmandas riigis, kus tegevuskohad asuvad. Organisatsioon teeb koostööd ja vastab kõikidele tõendaja või pädeva asutuse küsimustele võimalike peatamise ja kustutamise põhjuste kohta. Organisatsioon peab olema ka valmis kandma tõendaja kulud, mis on seotud olukorra selgitamiseks tehtud tööga.

5.6.4. Kuid isegi siis, kui sellised lepingud on olemas, vastutab tõendaja õigusnormidele vastavuse kontrollimise eest. Õigusnormidele vastavuse kontroll peab hõlmama võimalikke kaebusi ja õigusnormide nõuete täitmata jätmisi, mille tagajärjel võidakse registreering kustutada või peatada.

5.6.5. Konsulteerida võiks ka selles kolmandas riigis tegutsevate VVOdega ja neid võiks kasutada teabeallikana. Igal juhul annab tõendaja pädevale asutusele aru tõendamisprotsessi käigus saadud asjakohasest teabest.

5.7. **Keeleküsimused**

5.7.1. EMASi keskkonnaaruanne ja muud asjaomased dokumendid esitatakse juhtiva pädeva asutuse asukohaliikmesriigi (ühes) ametlikus keeles (artikli 5 lõige 3). Kui organisatsioon esitab ühise keskkonnaaruande teabega üksikute tegevuskohtade kohta, siis peab teave ELi tegevuskohtade kohta olema lisaks (ühes) nende liikmesriikide ametlikest keeltest, kus tegevuskohad asuvad, ja teave kolmandates riikides asuvate üksikute tegevuskohtade kohta peaks eelistatavalt olema (ühes) vastavate kolmandate riikide ametlikest keeltest.